

راگه یاندنی

دهولهئی گوردستان

خه ونیکی دیرین. مافیکی رهوا

گوردستانی روژههلات:

ئاگرین & سهیران مههابادی

E-mail: agrin _ k @yahoo. com

- رایان هیناوین له رههندی تراژدیاوه، تهقلا بو شوناس، کالای پر به بالای ئیمهیه؟
- شین وشهپور بو نامواردی، بهشیک-ی ئیجگار زوری له ئهدهبی نهتهوهیی مانی به خو بهوه تهرخان کردوو!
- کراسی پیروزی- یان کردوته بهر «خو به گوشت دان» و وهک نیشانهیهک-ی هیژا چاوی لی ده کهین!
- راومان دهئین! دهمانکوژن! ریگهی بهندمان له بهره!
- ئه نفال کراین! کیمیا باران کراین! تیروژ کراین. ئهم کومه له رستهی سیمای تراژدیک گرتوو. شهو له گهلمان ده نوون، روژ له گهلمان هه لدهستن، له گهلماندا ده ئین، زهین و زمانی ئیمه یان کردوته هه واری هه زمانی خو یان ...
- له بهرانبهر، بو واما ن به سه ر دین، دلی خو مان ئه دهینه وه!
- چونکه کوردین، ولاته کهمان پارچه پارچه کراوه. دهوله تانی ناوچه ئاماده نین دان به کهمترین وسه ره تایی ترین مافه کانماندا بنین، کهس پشتیوانی-مان لی ناکات ... هه ی هاوار ... ئیمه کوردین! تاوانمان کورد بوونمانه!
- کهمتر له باره گای ئهم پرسیاره دا ئاماده ی ولامدانه وه ده بین: ره ولی خو مان - وه ک کورد

- له ئافرانندی ئهو و ههوايه دا چونه؟ بزوتنه وه حيزبی - ئايدئولوژیکی یه کان، چهند زه بریان وه گیانی نه ته وه و خاکی مه گه یاندوو؟ خومان له جه غزیکی پیروژدا ده بیننه وه و یه کراست به ره و پاته خته کانی ناوچه بازئ دهین و به شیوه یه کی ناراسته و خو حه زیکی ئه و په رهاویژی دهین.

۲

شهری یه که می که نداو، هه لیکي له باری بو بزوتنه وه ی حيزبی - چه کداری له کوردستانی باشووردا ره خساند، رانیه دهروازه ی خوی بو راپه رین کرده وه و پاشان پيشمه رگه له شاخ-ه وه به ره و شار گه رانه وه، ئه وه نده ی پی نه چوو، شه پولي هه ستان و بیری دا گیر که تارینی هه مووشار و شاروچکه ی کوردستانی ئاگرینی گرته وه و ته نانه ت قوتاییانی مه کته بی جاشیزم-یش هاتنه ریزی شوړش و خه باته وه. به ره می خه بات، ئازادی پارچه یه کی کوردستان بووله به هاری ۱۹۹۱ دا، زیاتر له ده سال ژيانی بی دا گیر که ری، گو ره پانییک بوو تا به یه کجاری ته واو هه له میژووپی یه کانی خه باتی کوردی دووپات و سه د پاته بیته وه، برا کوژی-یان لی کردین به پروژه!

کوردستان، له بهر تیشکی ئازادی، دوور له په یماننامه وانه کانی لوژان، قه سر شیرین، زه هاب و ... بو به 5 پارچه وه.

ناسیونالیزمی کوردی غه ریبانه ترین روژه کانی - به ناچاری - ته حه مول کرد! دیمو کراسی، مافی مروف و ... هتد بووبه گه پجاری ناو چاخانه و پاتوقی ئه ندنامه حيزبی یه کان.

بی حورمه تانه ترین کرده وه ی دژي که رامه تی نه ته وه پی مان پی کرا، ئه وانهی تا دوینی هاوسه نگه ر بوون، ئیستا یه کیان بوو جاشی ۶۶ و یه کیان جاشی ۹۶، له ئاستی جیهانیش دا ترو بووین. ئه گه ر دوینی غه در ئه کرا بیگانه ده یکرد، ئه دی ئه مروچی!؟

زیاتر له هه میشه روچی حيزبایه تی و عه شیره تگه رای هیزمه ند کرا، قوربانی کردنی به رژه وه ندی نه ته وه یی بوو به ئه رکی روزانه ی سه رجه م TV و روژنامه و ... هتد حيزبی یه کان، په روه رده به شیوه یه کی کانالیزه کراو بووبه هه لگری خه ونی حيزبی نه ک نه ته وه یی.

کوردستانی باشوور له باتی ئه وه ی بیته ئه زمونگه یه ک بو نه وی نوی، بووبه ئازارستانییک بو قه له مه ئازاده کان.

هیرشی ئەمریکا و هاوپیمانان بو سەر عێراق، ههتا رووختی رژیمی سه‌دام - نه‌ک به‌عسیزم - له بانی ئه‌وه‌ی سەر کردایه‌تی کورد، به‌پیشمه‌رج و گه‌ره‌نته‌وه‌ به‌ره‌و هاوکاری ئه‌وان ببات، زیاتر له هه‌میشه، رو‌حی براهیه‌تی درو‌زنانه‌ی کورد و عه‌ره‌بی، زیندوو کرده‌وه، سه‌لاحه‌دین، بوو به هه‌واری برا عه‌ره‌به‌کانمان! سەر کردایه‌تی کورد، - به‌وینا کرنیخو‌یان - به‌پرستیژیکی ئه‌خلاقی - دیموکراتی چاو‌یان له‌سه‌رجه‌م رووداو‌ه‌کان کرد، شانازیان بوو به‌وه‌ی تا‌که‌ سه‌ربازیکی ئەمریکی له کوردستان دانه‌کوژراوه. کو‌لان و شه‌قامی ولاتیان به‌به‌یداخی ئامریکا رازانده‌وه، ئه‌وه‌نده‌ بر‌وایان به‌عه‌ره‌بی په‌روه‌ره‌ بووی ده‌رله‌ عێراق و ئەمریکیی کرد، قه‌د ئه‌وه‌نده‌ باوه‌ریان به‌یه‌کتر نه‌کردوو، دیسان ده‌رفه‌ت بوو، سوتاندیان. به‌چ به‌هایه‌ک، ئه‌وه‌ ده‌ییت له‌خو‌یان پرسی؟!

کارگه‌شته‌جیگایه‌ک مه‌سه‌وود بارزانی و جه‌لال تاله‌بانی - نامه‌یه‌کیان بو‌ سه‌رو‌ک کو‌ماری ئەمریکا نووسی، که‌ پیمان وایه‌ ده‌ییت له‌ ئارشیووی شه‌رمه‌زاری دا‌ بیاریزری... ۱۵۴۶ وه‌کو بر‌یارنامه‌ی «شورای هیمانیه‌تی ریکخراوه‌ی نه‌ته‌وه‌یه‌گرتوو‌ه‌کان» ژانی سه‌د لو‌زان‌سی تازه کرده‌وه .....

سه‌ماوشایی «براعه‌ره‌به‌کان» و شادمانی هاو‌په‌یمانانه‌کانیان له‌به‌رده‌م بر‌یارنامه‌ی ۱۵۴۶ دا ئه‌وه‌ی - دیسان - سه‌لماند: پان عه‌ره‌بیزم، قه‌د ئاماده‌نی‌یه‌دان به‌مافی ره‌وای کورد دابنی و په‌یره‌و کردنی بر‌پاره‌کانی جاری گه‌ردوونی مافی مرو‌ف - ی له‌به‌رنامه‌دانی‌یه، له‌لایه‌کی دیکه‌شه‌وه، توره‌بوونی رو‌له‌وه‌فادار و ئەمه‌گ ناسه‌کانی نه‌ته‌وه‌مانی لی‌شین بوو، گه‌رچی له‌سه‌ر ئه‌و باوه‌ره‌ین پانتایی توره‌یی‌یه‌که‌ی زیاتر هه‌واری سەر کردایه‌تی کورد ده‌گرێته‌وه ...

۱۵۴۶ وداهاتووی کورد

بی‌شک، چوونه‌ده‌ره‌وه‌ی ئەمریکا و هاوپیمانان له‌عێراق و پراکتیزه‌کردنی بر‌گه‌کانی ۱۵۴۶، کوردستانی باشوور بو‌رابردوو‌یه‌کی تراژدیک ده‌باته‌وه‌ و ئەوده‌م ئەمریکاش ئاماده‌نی به‌هاوپیمانی خو‌ی له‌گه‌ل ده‌یان ده‌وله‌تی عه‌ره‌ب - مو‌سلمان‌دا، بو‌دایین کردنی مافی کورد بخاته‌مه‌ترسی‌یه‌وه، ورده‌ورده‌ ده‌ییت کاک مه‌سه‌وود و مام جه‌لال له‌سه‌ر ئیزنی، «برا عه‌ره‌به‌کان» سنوور تپه‌ر بکه‌ن.

چبکه‌ن؟ واته‌ سه‌ر کردایه‌تی کورد لهم بارو دو‌خه‌دا ده‌ییت چبکات؟ گه‌رچی فیتوا ده‌رکردن و

ئەمرونەھى كۆردن - وەك رووناكبير - بە كاريكى پەسەند نازانين، بەلام بە ھۆي بەستراوھىي چارەنووسى نەتەو ھەمان بە ھەلوئىستى سەر كۆردايەتى ئەمروى كۆردەو بەلە بەرچاوتى ئەم كۆمەلە فاكترانە:

- ۱- ريسوا بوونى تيرۆريزم.
  - ۲- دەسەلاتى زياتر لە دەسالەي - بە ھەموو ھەوراز و نشيەو ھەکانى يەو - كۆردى.
  - ۳- بەرھەستە بوونەو ھى ناسيونايزمى كۆردى.
  - ۴- تيك چوونى موّعادىلاتى تيجارى - بازرگانى دەولەتان لە ژير كاريگەرى وە زەق بوونەو ھى مافى مروّقد.
  - ۵- بەرەو كۆتايى چوونى كيشەي فەلەستين - ئيسرائيل
  - ۶- دەرکەوتنى كۆرد لە جيهان.
  - ۷- يەكيتى عاتيفى - ميللى كۆرد.
  - ۸- كەم ھيز بوونى دەولەتە ناديمو كراتيەكان.
  - ۹- دەولەمەندى سامانى كۆردستان
- باشترين ريگا بەو ھى دەزانين:

- ۱- سەرھەم وەزير و جيگرە كۆردەكان - بە زووترين كات - بەغدا بەرەو كۆردستان بە جى بيلن.
- ۲- پەرمانى كۆردستان كۆبیتەو ھە سەر بەخويى كۆردستانى باشوور راگەيەنيت.
- ۳- كاك مەسعود و مام جەلال لە سەر Kurdsat و Kurdistan TV، سەر بەخويى بە دنيا دا جار بەدەن و بە پشت بەستن بە بەلگە جيهانى يەکانى مافى مروّق پشتيوانى خويان لە سەر بەخويى دەر بېرن و لە ريگاى TV - ھەريمى يەکانيشەو لە گەل كۆرد بدوين، بى شك ھەموو كۆردستان دەرۆن بە پيرى بانگە وازيانەو ھە ... ناشيەو ئەو ھەندەي قوربان، سەدەقەي عەرەب و ئەمريكى بوون، قوربان، سەدەقەي نەتەو ھەكەي خويان بن.
- ۴- بى گومان، ئەم ھەلوئىستە نەتەو ھىيەي سەر كۆردايەتى كۆرد، پشتيوانى كۆردى ئەو روپا و ئەمريكاشى بە دواو ھىە و ۴۰ مليون دەنگى پى ئەدرىت و لە ھەندەرانيش بە شيو ھەلى

مهدهنی، دیمو کراتی و دیپلوماسی پشتیوانی لی ده کریت.

دین مومکنه کیم دین مومکنه

۱-۶) دهوله تی عه ره بی عیراق

ئه م ولاته عه ره ب په سه نده. له کوله که ی ته ریشدا ناویریت، بچوو کترین دژایه تی ده گهل دهوله تی نه ته وه یی کورد دابکات، چونکه له هیز و توانا و توره یی جه ماوه ری کورد وه خه به ره و نایه ویت دیسان له عیراق دا شهر و ئاژاوه پیک بیت، خاسه ئه گه ر ئه و شهره دوخیکی به ره یی «جبهه یی» هه بیت. ناشویری له ترسی پان عه ره بیزمی روژه لاتی ناوین - مه لبه ندی نهوت و تیرور - به ره سمیه تی بنا سیت، له ئاکام دا بیده نگی - له کرده وه - ده کاته هه لویست.

۲-۶) دهوله تی عه ره بی سووریا

ئه مرو که له هه موو لایه ک ئاشکرایه که پرو گرامی نه فی کردنه وه ی به عسیزمی سووری له حاندی نه ته وه ی کورد، چهند شهره مه زارانه پووچه لی و بی ده ر ئه نجامی خوی سه لماند.

تاوانباری سووریا به پشتیوانی له تیروریزم، شتیک - ی تازه نی یه.

بوپه که مترین دژایه تی له گهل دهوله تی کوردی ده بیته هوی راپه رینیکی هه مه لایه نه وه له خودی سووریا و زیاتر له وهش کاتی دهوله تی عیراق بیده نگ بیت. ئه وه دم چیت دژ کرده وه یان رووبه رووبونه وه ی عه ره بی سووریا ده گهل دهوله تی کوردستان مه نتقی نانوییت، بوپه بیده نگی سووریاش، له ئیستاهه، چاوه روان ده کریت.

۳-۶) دهوله تی تورکیا

میژووی شکست خواردووی میلیتاریزمی تورک، له پشت ده رگای یه کیه تی ئه وروپامانه وه ی تورکیا، قهیرانی ئابووری، سیاسی و مه دهنی ناو خوی تورکیا، ژیانه وه ی P.K.K و سه ر هه لدانه وه ی شهر ی چریکی، هوشپاری نه ته وه یی کورد، ئازادی له یلا زانا و ... هتد له لایه کی دیکه شه وه بی باوه ری تورک به عه ره ب و هه روه ها چهن دفاکته ریکی دیکه، تورکیا به ره و بیده نگی و له ئه نجامدا به ره سمیه ت ناسینی دهوله تی کوردستان ده بات.

۴-۶) دهوله تی ئیران

تاران چاک ده زانیت قه د عه ره بی سونه دوستیکی باش نه بوون و له میژووی چه وساندنه وه ی

شیعه‌کان وه خه‌به‌ره، سه‌ره‌رای ئه‌وه‌ش کومه‌له خالی هاوبه‌شی کولتوری - میژووویی له ناو ئیرانی و کورددا، وه‌ک فاکته‌ریکی به‌هیز له باره‌گای ده‌وله‌تی تاراندا خووی ده‌نوینی، ئەمجاره‌ش ده‌وله‌تی کوردستان ده‌توانی‌ت، سه‌ره‌تایه‌ک بی‌ت بو پیکهاتنی ده‌وله‌تیکی شیعه‌ش له عیراق دا، بویه به‌ژوه‌ندی ئیران له به‌رسمیه‌ت ناسینی ده‌وله‌تی کوردستاندایه نه‌ک رووبه‌روو بوونه‌وه. سه‌ره‌رای ده‌وله‌تانی ناوچه‌ش، بارودوخی ناوخوای ده‌وله‌تی کوردستانه که هه‌لوێستی ئه‌وروپا و ئەمریکا دیاری ده‌کات،

A- ئە‌گه‌ر - وه‌ک ئیحتیمال و گریمانه - شه‌ر بکه‌ویته نیوان ناسیونالیزمی کوردی و ده‌وله‌تی به‌غداوه، بی شک ده‌بیته شه‌ریکی خویناوی و به‌ ملیونان کوردی تیدا به‌شدار ده‌بی‌ت، ئە‌وده‌م ریکخراوه‌ی نه‌ته‌وه یه‌نگرتوو‌ه‌کان و پارێزه‌رانی ئاشتی - پاسداران صلح - ناتو، یه‌کیه‌تی ئه‌وروپا و ...هتد، به‌ زووترین کات دینه کوردستانه‌وه،

(A-1) یان ره‌وا بوونی ده‌وله‌تی کوردستان گری ئه‌ده‌ن به‌ گشت پرسیکه‌وه - ریفراوندۆم - تا بیرو‌رای گشتی راده‌ی ره‌وا بوونی ده‌وله‌تی کوردی دیاری بکات.
(A-2) یان ده‌وله‌تی کوردستان به‌رسمیه‌ت ده‌ناسن.

که‌وايه، ئە‌مرۆ ته‌نیا ریگای سه‌ر کردایه‌تی کورد راگه‌یاندنێ ده‌وله‌تی کوردستانه، ئە‌گینا ئه‌وان له باتی ئه‌وه‌ی وه‌ک قاره‌مانانی نه‌ته‌وه‌یی چاویان لی بکری‌ت، دوا‌روژ ته‌ینه‌ میوانی دادگه‌ی نه‌ته‌وه و میژوو.